

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Jelka Jovanović, Olivera Milošević, Dragan Đorđević, Vlado Mareš, Vida Petrović Škero, Jelena Petković, Nadežda Budimović, Tamara Skrozza, Filip Švarn i Vera Didanović, na sednici održanoj 27. 7. 2023. godine, jednoglasno, izriče

JAVNU OPOMENU

Tekstom „Novinarka uhvaćena sa metkom i 30 tableta Ksanaksa!“, objavljenim 13. juna 2023. godine, portal „OK radio“

1.prekršio je tačke 1, 2, 3 i 4 Odeljka I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara Srbije o obavezi novinara da tačno, objektivno, potpuno i blagovremeno izvesti o događajima od interesa za javnost poštujući pravo javnosti da sazna istinu i držeći se osnovnih standarda novinarske profesije, da pravi jasnu razliku između činjenica koje prenosi, komentara, pretpostavki i nagađanja, da naznači izvor informacije koju prenosi, odnosno da, ukoliko izvor ne želi da bude otkriven, postupi sa dužnom profesionalnom pažnjom i svojim profesionalnim autoritetom stajе iza informacije i odgovara za njenu tačnost, kao i da, kad je to neophodno, konsultuje što više izvora i omogući im da iznesu svoj stav,

2.prekršio je tačku 3 Odeljka IV (Odgovornost novinara) po kojoj je novinar dužan da poštuje pravilo pretpostavke nevinosti i ne sme nikoga proglasiti krivim do izricanja sudske presude,

3.prekršio je tačke 1 i 2 Odeljka V (Novinarska pažnja), po kojima novinar mora da pristupa poslu sa dužnom profesionalnom pažnjom i ne sme slepo da veruje izvoru informacija. Novinar mora da vodi računa o tome da izvori često slede svoje interese ili interese društvenih grupa kojima pripadaju i prilagođavaju svoje iskaze tim interesima,

4.prekršio je i tačku 1 Odeljka VII (Poštovanje privatnosti) o obavezi novinara da poštuje privatnost, dostojanstvo i integritet ljudi o kojima piše.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Tanja Janković podnela je žalbu Savetu za štampu zbog teksta u kojem je, kako tvrdi, iznet niz neistinitih informacija. Portal je, kako se ističe u žalbi, preneo tekst portala „Direktno“ četiri dana nakon što je objavljen, izbacivši jedino iz naslova kvalifikaciju da je „novinarka bliska režimu“. U žalbi je, između ostalog, navela da je „OK radio“ imao dovoljno vremena i mogućnosti da proveriti informaciju da je na niškom aerodromu „uhvaćena sa metkom i 30

Kraljice Natalije 28
11000 Beograd
tel: (011) 30 67 320
www.savetzastampu.rs

tableta Ksanaksa“ i da je zbog toga kasnio let za Maltu. Istakla je da u redakciji imaju njen broj telefona, budući da su godinama izveštavali o sudskom postupku koji se vodio zbog napada na nju i članove njene porodice. Vest je, istakla je, objavljena nakon što se vratila sa Malte, a tekst su odmah prenosili po društvenim mrežama ljudi koji su osuđeni na zatvorske kazne zbog napada na članove njene porodice, zbog čega sumnja da objavljivanje ove vesti nije slučajno.

Glavna i odgovorna urednica portala Olivera Vladković je u odgovoru na žalbu navela da su novinari te medijske kuće u skladu sa Kodeksom i profesionalno, po pravilima struke, preneli vest i naznačili izvor – autora teksta kao i izvor fotografije. Iz teksta su izbacili sve nepotvrđene informacije ili nagađanja i tvrdnje poput „novinarka bliska režimu“. „Prilikom provere informacije kod kolega sa portala 'Direktno' dobili su obaveštenje da oni poseduju dokument na osnovu kojeg su i napisali tekst, s tim da ga, zbog poverljivosti izvora koji je pružio informaciju iz 'prve ruke', ne mogu podeliti sa nama“, istakla je urednica. Objasnila je i da nemaju telefon Tanje Janković, jer novinari koji su pratili njen slučaj ne rade više u toj medijskoj kući.

Olivera Vladković je ponudila žaliteljki da portal objavi njen odgovor ili da uklone tekst, ali Tanja Janković na to nije pristala, verujući da ih to što je tekst prenet ne abolira od odgovornosti, kao i da nije istina da nisu imali načina da stupe u kontakt sa njom. Osim toga, tekst su preneli pet dana nakon što ga je “Direktno” objavio i imali su dovoljno vremena da provere informacije.

Budući da žalba nije rešena medijacijom, prosleđena je na odlučivanje Komisiji za žalbe.

Članovi Komisije su zaključili da je ovakvo izveštavanje u suprotnosti sa nekim od osnovnih principa novinarske profesije i da nije u skladu sa odredbama Kodeksa novinara Srbije. To što je vest prenet sa drugog portala ne oslobađa „OK radio“ odgovornosti. Mediji su, po Kodeksu, odgovorni za sve što objave, bez obzira da li je određeni medijski sadržaj proizveden u toj redakciji ili preuzet iz drugog izvora, što podrazumeva i obavezu da pre objavljivanja provere informaciju.

U ovom slučaju, prenet je informacija iz anonimnog izvora (navodno putnik sa istog leta), bez bilo kakve dodatne provere da li je let zaista kasnio jer je avion morao da bude pregledan zbog metka koji je Tanja Janković navodno nosila sa sobom. Niko iz redakcije portala nije ni pokušao da sazna šta se zaista dogodilo ni od nje, ni od bilo koga drugog – policije, uprave aerodroma, aviokompanije, već je potpuno poverenje poklonjeno kolegama iz portala “Direktno”, iako im nisu ni pokazale dokaz koji navodno imaju. Ovakvo izveštavanje je neobjektivno, netačno, nije napravljena nikakva razlika između činjenica i nagađanja i nije konsultovan ni jedan drugi izvor, čime su prekršene tačke 1, 2, 3 i 4 poglavlja I Kodeksa novinara Srbije.

Takođe, u tekstu se izričito tvrdi da je novinarka počinila krivična dela – neovlašćeno držanje opojnih droga i neovlašćeno nošenje oružja, iako niti je uhapšena, niti se, koliko je poznato, vodi bilo kakav postupak u vezi sa tim. Ona je, međutim, u spornom tekstu, bez ikakve ograde, već proglašena krivom, tako da je prekršena i tačka koja se odnosi na obavezu poštovanja pretpostavke nevinosti.

Osim toga, tekst nije napisan sa dužnom profesionalnom pažnjom, a novinari i urednici su slepo verovali samo jednom izvoru, čime su prekršene i tačke 1 i 2 poglavlja V Kodeksa. Konačno, portal nije postupio ni u skladu sa obavezom da poštuje pravo na privatnost, dostojanstvo i integritet osobe o kojoj se piše i to, između ostalog, i objavljivanjem njene fotografije uz ovakav tekst. Žaliteljka na neki način jeste javna ličnost, ali to nikako ne znači da nema nikakvo pravo na privatnost.

Članovi Komisije su istakli i da odgovor urednice na žalbu zabrinjava, jer ukazuje na nerazumevanje pravila profesije. Medij ne sme iznositi optužbe protiv bilo koga bez ikakve provere, verujući na reč da postoje nekakvi dokazi za to, a neprihvatljivo je i objašnjenje da nije zatražena izjava od žaliteljke, jer u redakciji nema više nikoga ko je poznaje i ima broj njenog telefona.

Beograd, 27.7.2023.

Predsedavajuća

Vida Petrović Škero